

СОНЦА:
Усход, заход, даўжыня дня:
Мінск — 6.30, 17.12, 10.34;
Віцебск — 6.30, 17.00, 10.30;
Магілёў — 6.27, 17.02, 10.35;
Гомель — 6.24, 16.58, 10.35;
Гродна — 6.55, 17.26, 10.31;
Брэст — 6.51, 17.31, 10.40.

МЕСЯЦ:
Поўня 11 кастрычніка

ІМЯНЫ:
Дзяніс, Іван

ЗВЯЗДА

● выдаецца са жніўня 1917 г.

● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

16 КАСТРЫЧНИКА 1992 г.
пятніца, № 208 (21986)

● цана 1 рубель

ВОЗГАДАС ВОЗГАДАС ВОЗГАДАС

ВІЗІТ ПАЧАЎСЯ З БАРАКА

БАРЫСАЎ. (Спец. кар. БЕЛІНФАРМ). З наведвання барака па вуліцы Герцава пачаў свой візіт у Барысаў і Барысаўскі раён Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь Станіслаў Шушкевіч. Па гэтай адрасу яго прывяла скаржа, аўтары якой сцвярджаюць, што гарадскія ўлады нічога

не робяць для паляпшэння іх жыцця. А жывуць яны, сапраўды, у жудасных умовах.

Затым кіраўнік парламента пабываў на заводзе аўтаапрацоўкі электраабсталявання, выступіў у Палацы культуры імя Горкага перад актывам горада, на ведаў выскоўваў.

У «ГАРЫЗОНТА» — СВАЕ ГАРЫЗОНТЫ

МІНСК. Нядаўна на аб'яднанні «Гарызонт» пачаў выпуск тэлевізараў шостага пакалення, мадэлі 601, 602 і 603 з кінескопамі па дыяганалі 51 і 54 см.

Першая сотня тэлевізараў 603-й мадэлі сёння з кінэскапаў ўжо ў кастрычніку-лістападзе гэтага года. У кожнай навінкі — свае асаблівасці. 601-я мадэль дэталёва глядзецца да малюнку і тэлеэкран, 602-я — толькі тэлеэкран.

Цены, нягледзячы на тое, што тэлевізарты адпавядаюць сучасным стандартам, будуць ніжэйшымі за сучасныя: ад 38 да 48 тысяч рублёў.

МЫ ПОЙДЗЕМ РОЗНЫМІ ШЛЯХАМІ?..

Крыўдна і балюча: сёння ў Саюзнай Незалежнай Дзяржаве самае несумленнае, вострае і супярэчлівае пытанне — міжнародна-адносінны. І гэта — у Саюзнай, дзе яшчэ і Незалежных краін, якія — усе разам і кожная паасобку — прэтэндуюць на безумоўнае прызнанне ў свеце, Імкнуча за- няць, як пісаў наш класік, «свой пачэсны пасады між народамі». Праз месяц — другі адзначым мы гадавіну Існавання СНД, а не тое што выйса, а нават напрамку пошукаў таго выйсця з міжнародна-адносіннага канфілікту і крызаў так пакуе што і не акрэсліць...

Сказана, што шляхі вырашэння праблем узасмаадносін «ялікі» і «малых» народаў у тым ці іншым рэгіёне былога Саюза ССР не шукаюць, вядома ж, нельга. Яны, хочацца верыць, будуць знойдзены! Але ж калі? Дакуль будзе пралівацца кроў, грышчэ выбуху і стрэлы ў тых жа Нагорным Карабаху, Малдове, Закаўказзі? І ці не перакінецца гэта ўсё на іншыя рэгіёны?

Ратуй, як кажучы, Божа!

Які і іншы суверэнныя краіны СНД, Беларусь з'яўляецца шматлікай краінай. Прадстаўнікі больш чым трыццаці нацыянальна-адносінна сёння на яе тэрыторыі. Жывуць мірна і суладна, дзялячы, як правіла, палам усе: гора і радасць, поспех і няўдачу... І гэты праблемны тым, што навіралася ў былым СССР звыш сямідзесяці гадоў, што мае месца зараз у гарах крохках Саюзнай...

Пагаварыць пра тое, хто і што мы ёсць, чым дымаем і жывём — такой мэтай і задачай Камісія Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь па нацыянальна-адносіннах і міжнародна-адносіннах, запраўна журналістаў газет, тэлебачання і радыё па традыцыйна прэс-канферэнцыю.

Кіраўнік парламенцкай камісіі Міхал Сяміхін быў і гэта ў агульнай натуре і характары, проты, адназначна і зразум-

Кіраўнікі камісіі Вярхоўнага Савета па нацыянальна-адносіннах і міжнародна-адносіннах адноснах зрабілі вялікую і даволі патрабную нам, журналістам, справу: яны запрасілі на сустрэчу з прасой кіраўнікоў нацыянальна-адносіннага тэатраў Беларусі. Не ведаю, ці сустракаўся хто з такіх калег раней з такімі прадстаўнічымі людзьмі з таварыстваў, канфесій, суполак як на гэты раз, аднак і выслухаў іх, і прыслухаўся да іхніх прашанняў і меркаванняў трэба.

Першае заўважэнне і шчырае, і складанае вызначэнне ў азначэнні тэрмінаў размоваў. Аднак тэрмінаў Мінскага гарадскога арганізацыйна-культурна-асветнага таварыства «Абшчэ» Лявон Дарбінскі, гэтак жа як і ягоны калегі Васіль Ігнат з Маладзёў і Барыс Шабонач (кіраўнік аб'яднання татар-мусульман) паставілі пытанні адназначна і цвёрда: ім няма дзе працаваць, хоць пакмненні да вылучэння ў нас, у Беларусі, і арыянскай, і мадэдаўскай, і татарскай культуры хапае... Мне асабіста падалося з гэтай нагоды ўдалым выступленне Б. Шабонач:

«Рэагуючы, якое ў нас дэкарацыя, ёсць рэагуючы... Але ж мы, татары, нічога не мелі тут звыш сямідзесяці гадоў, нічога не маем і зараз. Мы, як і іншыя, найперш хочам палітычна аддзяліцца. І маральна, і матэрыяльна...» Не дамаўляючыся паміж сабой, прадстаўнікі «малых» народаў Беларусі трымаліся на сустрэчы з намі, журналістамі, даволі дружна і ўпэўнена. І гэта не выпадкова, іх хваляў сёння адны і тыя ж праблемы... А галоўнае з іх — як выжыць, устаяць.

Прадстаўнікі асацыяцыі яўрэйскіх арганізацый і абшчын Аляксандр Гальперын быў, бадай, найбольш дэталёва і дакладна ведаючым сваю праблему. «Праблема аддзялення яўрэяў у Беларусі сёння ідзе актыўна, — заявіў ён, — ідзе працэс самапазнання, пазнання гісторыі, мовы, культуры. Каля 70 арганізацый існуе сёння ў Беларусі, з іх паловіна — рэспубліканскія. Гэта прафесійна-навуковыя, культурныя, навуковыя і іншыя яўрэйскія арганізацыі...»

Ад кіраўнікоў самых розных — і па напрамку дзейнасці, і па асцяж, і па накіраванасці — чулі мы на той сустрэчы з журналістамі выказванні і прагнозы, папярэжэнні і нават пагрозы. Што ж, палітычнае жыццё, асабліва цяпер, — неспакойнае, неадназначнае, крытычнае. І не таму мы славім дэмакратыю, што яна «дазваляе» выслухаць усіх і кожнага... Мне асабіста здаецца, што дэмакратыя — гэта найперш адзіны рух у адзіна вывераным напрамку. Я памылуюся? Што ж — згодзен. Тады давайце разам абміркуем праблему.

А пакуль што — інфармацыя для роздуму. На чарговай сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь мяркуецца разглядаць пытанне — даволі значнага і не арыянскага — «Аб нацыянальна-адносіннах у Рэспубліцы Беларусь». Не ведаю: маю я рэцыю ці не, аднак, маю думку, пытанне гэта для суверэннай Беларусі і — важнае, і неадкладнае і прэстыжнае...

Я думаю, падстава для разваг ёсць.

Антоніа МЯСНІКОЎ.

ФАКТЫ

Напэўна, найбольш клопату сёння ў работніку жылля-камунальнай гаспадаркі. На парозе ўмя, праблем шмат, а вырашэнне іх і вырашаць хутка не трэба. Як сказаў у інтэрв'ю «Радзінскаму» міністр жылля-камунальнай гаспадаркі РБ Барыс Натвара, службы міністэрства гатовы да з'яўлення дастаткова колькасці палова, вост дамоўнасці і з асаблівасцю іншым энергоснабжэннем, асабліва неабходнае асабліва. Так што хопіць жыццямі рэспублікі не парнаваць.

У Мінску ў панядзелак, 19 кастрычніка, у 19.30, перададзены савет па чыгуначнаму транспарту СНД. Асноўнае пытанне, якое будзе абмяркоўвацца на ім — раздзел і сумеснае навістанне вагонных паркаў і кантэйнераў былых саюзна-нага міністэрства.

Паводле даных Міністэрства энергетыкі, на Літву настануць вялікія паліўны крызісы. Запасы назапасіў дэ-зельнага ад паліва дастаткова менш чым на месца зноў — на тыдзень, газу амаль няма. Як паведаміў «Радзінскаму» міністр агляду і на-ступным годам за нафту і газ Літва будзе расліца, а нафта і газ у Беларусі на сучасныя цэны.

У Парыжы пачалася сустрэча міністраў культуры краін СНД. У 13.00, перададзены ад свайго калегі з Францыі ат-малі міністра культуры Рэспублікі Беларусь Яўген Вайцхоў. Гэта значыць, як паведаміў «Радзінскаму» міністр агляду і на-ступным годам за нафту і газ Літва будзе расліца, а нафта і газ у Беларусі на сучасныя цэны.

Арыянскі гарадскі ЗАГС літаральна завалены чыноўнікамі, ад арыянскіх чыноўнікаў, якім спойнілі 16. Яны хочаць змяніць сваё імя на больш морнае. Адым з та-кіх стала Барыня пасля ўва-домата тэлесерыяла. Наўсё-рэд таяна паслупа 200 рублёў. А работнікі ЗАГСа да гэта-абохадзіцца мінімум у дзе-сяць разоў даражэй. Мабіль-зуючы спецыялісты архі-мільш, і перамяшчэння, каб атрымаць патрэбныя звесткі. Цікава, што некаль-кіх з іх не пачытаюць патра-бы фільмаў пра Анжэліку мю-гія дэлаўнчэ пачыналі на-сці рота імя. І ў адзін з-настаў дэлаўнчэ і інтэрв'ю-паступіла адрасу 30 Анжэ-лікі.

ЖЫВУЦЬ ЖА ЛЮДЗІ!

З пачатку кастрычніка па-завячэнне размер мінімаль-нага заробатнай платы ў Рэ-спубліцы Туркмэністан. Яна складала 1,600 рублёў. Па-завячэнне, адпаведна, разме-р пенсій, дапамог, стыпен-дыя, кампенсацыйны вылат на дзяцей, у сярэднім у 2,5 — 3 разы павялічваюцца служ-бовыя аклады работнікаў невытворчых галін, што зна-ходзіцца па бюджэтным фін-насававанні, работнікі апа-рату дзяржаўнай улады і кі-равання. Узровень аплатаў працы працуючых у невыт-ворчай сферы дасягне 95 працэнтаў ад узроўню аплатаў у сферы матэрыяльна-вытворчасці. Сярэднемеся-чы даход работніка па рэ-спубліцы склаў 7,029 руб-лёў. Для ацэнкі ўзровень бо-жых мерапрыемстваў рэспуб-ліцы патрэбна 23,5 млрд. рублёў.

Віктар ДЗЯТЛІКОВІЧ.

(БЕЛПАН).

«Падарунак» за мяжу...

Як сцвярджаю карэспандэнт брэскай абласной газеты «Заря», у вёсках Альмамы і Гарадзіна Столінскага раёна прадстаўнікі брэскага сумеснага прадпрыемства «Яліна» зай-маюцца нарыхтоўкай грыбоў без усялякай праваркі іх на радымаксынаў. А між тым ішчы наўдана іх вёскі Альмамы стаў слух з налісам «Увага! Зона па-вышанай радымаксынаў». Яшчэ і сёння ў мясцовых лясх узровень радымаксынаў дасягае 18 і больш кюр на квад-ратны кіламетр.

Дарчы, за кілаграм све-жых грыбоў «Яліна» вы-кладзе па 400 рублёў. Ма-жым, піша «Заря», частка нарыхтаванай прадукцыі будзе адрэаўлена за мяжу... БЕЛПАН.

БЫЛ Б ГРОШЫ...

НАВАГРУДАК. (В. Пятровіч). У гарадскіх банкаўскіх структурах з'яўляюцца сур'ёзныя канкурэнцыі паміж раёна-аўтоа-дэзійнае разлікова-фінансавыя цэнтры. На яго рахунок ўжо больш за 700 тысяч рублёў, якія пущаны на развіццё спажывецкай кааперацыі раёна. Укладчыкам грошай можа стаць кожны, хто толькі належае, вядома, з выгадай для сябе, бо цэнтр аб'яднае выплываць дывідэнды на некалькі працэнтаў большым, чым Ашчадны банк, а рызыкі значна менш, чым у камерцыйных структурах.

РАЎНЕННЕ НА КЫРГЫЗСТАН?

417 мільянаў долараў асцяваў кангрэс ЗША на тэхнічную дапамогу краінам, якія развіваюцца. Беларусь мае магчымасць атрымаць частку гэтай дапамогі, але яе размер будзе зале-жаць ад поспеху нашых рэформ.

Ад гэтым заявіў на прэс-канферэнцыі прыбыўшым у Мінск пасол ЗША Річард Арынтаж, адказным у дзяржаўна-аўтоа-дэзійнае разлікова-фінансавыя цэнтры. На яго рахунок ўжо больш за 700 тысяч рублёў, якія пущаны на развіццё спажывецкай кааперацыі раёна. Укладчыкам грошай можа стаць кожны, хто толькі належае, вядома, з выгадай для сябе, бо цэнтр аб'яднае выплываць дывідэнды на некалькі працэнтаў большым, чым Ашчадны банк, а рызыкі значна менш, чым у камерцыйных структурах.

РІД.

БЫЛ Б ГРОШЫ...

НАВАГРУДАК. (В. Пятровіч). У гарадскіх банкаўскіх структурах з'яўляюцца сур'ёзныя канкурэнцыі паміж раёна-аўтоа-дэзійнае разлікова-фінансавыя цэнтры. На яго рахунок ўжо больш за 700 тысяч рублёў, якія пущаны на развіццё спажывецкай кааперацыі раёна. Укладчыкам грошай можа стаць кожны, хто толькі належае, вядома, з выгадай для сябе, бо цэнтр аб'яднае выплываць дывідэнды на некалькі працэнтаў большым, чым Ашчадны банк, а рызыкі значна менш, чым у камерцыйных структурах.

РАЎНЕННЕ НА КЫРГЫЗСТАН?

417 мільянаў долараў асцяваў кангрэс ЗША на тэхнічную дапамогу краінам, якія развіваюцца. Беларусь мае магчымасць атрымаць частку гэтай дапамогі, але яе размер будзе зале-жаць ад поспеху нашых рэформ.

Ад гэтым заявіў на прэс-канферэнцыі прыбыўшым у Мінск пасол ЗША Річард Арынтаж, адказным у дзяржаўна-аўтоа-дэзійнае разлікова-фінансавыя цэнтры. На яго рахунок ўжо больш за 700 тысяч рублёў, якія пущаны на развіццё спажывецкай кааперацыі раёна. Укладчыкам грошай можа стаць кожны, хто толькі належае, вядома, з выгадай для сябе, бо цэнтр аб'яднае выплываць дывідэнды на некалькі працэнтаў большым, чым Ашчадны банк, а рызыкі значна менш, чым у камерцыйных структурах.

РІД.

БЫЛ Б ГРОШЫ...

НАВАГРУДАК. (В. Пятровіч). У гарадскіх банкаўскіх структурах з'яўляюцца сур'ёзныя канкурэнцыі паміж раёна-аўтоа-дэзійнае разлікова-фінансавыя цэнтры. На яго рахунок ўжо больш за 700 тысяч рублёў, якія пущаны на развіццё спажывецкай кааперацыі раёна. Укладчыкам грошай можа стаць кожны, хто толькі належае, вядома, з выгадай для сябе, бо цэнтр аб'яднае выплываць дывідэнды на некалькі працэнтаў большым, чым Ашчадны банк, а рызыкі значна менш, чым у камерцыйных структурах.

РАЎНЕННЕ НА КЫРГЫЗСТАН?

417 мільянаў долараў асцяваў кангрэс ЗША на тэхнічную дапамогу краінам, якія развіваюцца. Беларусь мае магчымасць атрымаць частку гэтай дапамогі, але яе размер будзе зале-жаць ад поспеху нашых рэформ.

Ад гэтым заявіў на прэс-канферэнцыі прыбыўшым у Мінск пасол ЗША Річард Арынтаж, адказным у дзяржаўна-аўтоа-дэзійнае разлікова-фінансавыя цэнтры. На яго рахунок ўжо больш за 700 тысяч рублёў, якія пущаны на развіццё спажывецкай кааперацыі раёна. Укладчыкам грошай можа стаць кожны, хто толькі належае, вядома, з выгадай для сябе, бо цэнтр аб'яднае выплываць дывідэнды на некалькі працэнтаў большым, чым Ашчадны банк, а рызыкі значна менш, чым у камерцыйных структурах.

РІД.

ХОЧАШ ГАВАРЫЦЬ — ПЛАСЦІ

Пагаварыць пяер любіць кожны, асабліва па тэлефоне. Ка-лі гарадскі тэлефон яшчэ можна замяніць сустрэчай, то між-гарадзкі, а тым больш міжнародны сувязь наўрад ці.

Вось якія рысыкі пяер устанавлены ў Беларусі на між-гарадзкі і міжнародны тэлефонныя перагаворы за мінулы 60 калеек — у межах вобласці, 1 рубель — у межах Рэ-спублікі, за мяжой РБ у рэспубліках СНД: 2 руб-лі — на адлегласці да 3 тысяч кіламетраў, 3 рублі — на адлегласці ад 3 да 5 тысяч кіламетраў, у іншых краінах: 12 рублёў — у Літву, Латвію, Эстонію, 48 рублёў — у Польш-чу, Балгарыю, Венгрыю, Румынію, Чэхаславакію, Іспанію, Нарвегію, Галандыю, Германію, Італію, Францыю, Швецыю, Афганістан, В'етнам, Кітай, Аўстрыю, Албанію, Фінляндыю, Кубу, 64 рублі — у Сірыю, Іемен, Іарданію, Іран, Ірак, Ін-дыю, Турцыю, Японію, Пакістан, 96 рублёў — у ЗША, Кана-ду, Ізраіль, Аргенціну, Бразілію, Лібію, Мексіку, Перу, Саў-даўскую Аравію, Уругвай, Чылі, ПАР, 112 рублёў — у Аўс-тралію.

РУХ... АЛЕ КУДЫ?

Шэсцімі, мітынгамі, сходамі і кветкамі да помніку «савец-кай гісторыі» прыгэ адзначыць Рух за сацыяльнымі рэвалю-цыі і справядлівасці (РСРП) 75-ю гадавіну Кастрычніцкай рэвалю-цыі. На рэспубліканскім савене гэтай арганізацыі прыняты таксама звароты да дэпутатаў напярэдадні адкрыцця сесіі бе-ларускага парламента па пытаннях Канстытуцыі і моў у Рэ-спубліцы Беларусь. Вось некаторыя патрабаванні, якімі ўзбро-іўся РСРП:

— асудзіць пагадненне ў Віскулях. Падтрымаць ініцыятывы па адраджэнню адзінства савецкіх народаў;

— не прымаць закон аб прыватнай уласнасці на зямлю;

— адвернуць абодва практыкі Канстытуцыі РБ, падрыхтава-ныя камісіяй Вярхоўнага Савета і БНФ як антыдэмакратыч-ныя і антынародныя;

— адмовіцца ад устанавлення адзінай дзяржаўнай мовы;

— адмовіцца дзяржаўнаму сімволу, зацверджанаму гітлеры-скім фашызмам у перыяд акупацыі Беларусі...

Сталістыка аўтараў рэвалюцый РСРП застаецца ранейшай — не пусканы, не прымаць, адвергаць...

І КРАКАДЗІА У ДАДАТАК

Некаторыя мінчане — уладальнікі сабак і ка-тоў — ухільваюцца ад рэ-гістрацыі сваіх гадаван-цаў, каб не плаціць па-даткі, хоць яны і нева-лікія. І рызыкуюць.

Бо толькі з пачатку года больш як у 700 гэтых жы-вёлін выяўлена мікраспа-рыя, якая прывядае да за-хворвання дзяцей. Усе такія выпадкі выяўляе спецыяль-нае гарадское служба, якую ўзначальвае начальнік ве-тэрынарнага аддзела Мінгар-выканкома, галоўны ветэ-рынарны ўрач і галоўны дзяржаўны спецыяліст бела-рускай сталіцы Іосіф Раман-ка. Гэта служба мікраспа-рыі лечыць сяброў нашых меншых і вялікіх улад-каў пагадоў усіх відаў наўваўна ў населеныя жы-ццё. Так, на сёняшні дзень мінчане ўтрымліва-юць 60 коней, 320 кароў, 380 авечак і коз, каля 4.000 свіней, не менш 11 тысяч трусаў, амаль 14 тысяч ку-рэў, амаль 1 тысячу цола-сем'яў, сабак не менш як 50 тысяч, а катог яшчэ больш, акрамя таго, і кракадзіла-і 2 лавіны. Пра гэтыя факты паведаміла газета «Белору-скай трактаростроитель».

Алег ПРАЦЬКО.

ДА ўРУЧЭННЯ ВЯРЫЦЕЛЬНЫХ ГРАМАТ

15 кастрычніка Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Японіі ў Рэспубліцы Беларусь Суміо Эдамура ўручыў арыянскія граматы першаму намесніку Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі, Вячаславу Кузня-чову.

Суміо Эдамура нарадзіўся ў прэфектуры Кіёта ў 1932 годзе. Пасля заканчэння дзяржаўнага ўніверсітэта Кіёта ў 1952 го-дзе пачаў працаваць у міні-стэрстве замежных спраў Япо-ніі.

З 1965 года — загадчык ад-дзела краіны Паўночнай Аме-рыкі дэпартаменту краіны Паў-ночнай Амерыкі МЗС. З 1967 года — загадчык аддзела ЗША і Канады эканамічнага дэпар-тамента міністэрства. З 1969 года — саветнік пясольства Японіі ў Інданезіі. З 1971 года —

— саветнік пясольства ў Іспа-ніі. З 1973 года — загадчык аддзела замежнага прадстаў-ніцтва МЗС. З 1975 года —

— саветнік пясольства ў Іспа-ніі. З 1973 года — загадчык аддзела замежнага прадстаў-ніцтва МЗС. З 1975 года —

— саветнік пясольства ў Іспа-ніі. З 1973 года — загадчык аддзела замежнага прадстаў-ніцтва МЗС. З 1975 года —

— саветнік пясольства ў Іспа-ніі. З 1973 года — загадчык аддзела замежнага прадстаў-ніцтва МЗС. З 1975 года —

— саветнік пясольства ў Іспа-ніі. З 1973 года — загадчык аддзела замежнага прадстаў-ніцтва МЗС. З 1975 года —

— саветнік пясольства ў Іспа-ніі. З 1973 года — загадчык аддзела замежнага прадстаў-ніцтва МЗС. З 1975 года —

— саветнік пясольства ў Іспа-ніі. З 1973 года — загадчык аддзела замежнага прадстаў-ніцтва МЗС. З 1975 года —

— саветнік пясольства ў Іспа-ніі. З 1973 года — загадчык аддзела замежнага прадстаў-ніцтва МЗС. З 1975 года —

— саветнік пясольства ў Іспа-ніі. З 1973 года — загадчык аддзела замежнага прадстаў-ніцтва МЗС. З 1975 года —

— саветнік пясольства ў Іспа-ніі. З 1973 года — загадчык аддзела замежнага прадстаў-ніцтва МЗС. З 1975 года —

— саветнік пясольства ў Іспа-ніі. З 1973 года — загадчык аддзела замежнага прадстаў-ніцтва МЗС. З 1975 года —

— саветнік пясольства ў Іспа-ніі. З 1973 года — загадчык аддзела замежнага прадстаў-ніцтва МЗС. З 1975 года —

— саветнік пясольства ў Іспа-ніі. З 1973 года — загадчык аддзела замежнага прадстаў-ніцтва МЗС. З 1975 года —

— саветнік пясольства ў Іспа-ніі. З 1973 года — загадчык аддзела замежнага прадстаў-ніцтва МЗС. З 1975 года —

— саветнік пясольства ў Іспа-ніі. З 1973 года — загадчык аддзела замежнага прадстаў-ніцтва МЗС. З 1975 года —

— саветнік пясольства ў Іспа-ніі. З 1973 года — загадчык аддзела замежнага прадстаў-ніцтва МЗС. З 1975 года —

— саветнік пясольства ў Іспа-ніі. З 1973 года — загадчык аддзела замежнага прадстаў-ніцтва МЗС. З 1975 года —

— саветнік пясольства ў Іспа-ніі. З 1973 года — загадчык аддзела замежнага прадстаў-ніцтва МЗС. З 1975 года —

— саветнік пясольства ў Іспа-ніі. З 1973 года — загадчык аддзела замежнага прадстаў-ніцтва МЗС. З 1975 года —

— саветнік пясольства ў Іспа-ніі. З 1973 года — загадчык аддзела замежнага прадстаў-ніцтва МЗС. З 1975 года —

— саветнік пясольства ў Іспа-ніі. З 1973 года — загадчык аддзела замежнага прадстаў-ніцтва МЗС. З 1975 года —

— саветнік пясольства ў Іспа-ніі. З 1973 года — загадчык аддзела замежнага прадстаў-ніцтва МЗС. З 1975 года —

— саветнік пясольства ў Іспа-ніі. З 1973 года

БЮДЖЭТ ЖЫВЕ, але бюджэтная палітыка патрабуе карэкціроўкі

У апошні час можна пачуць, што дзяржаўны бюджэт, маўляў, траціцца па швах і да т. п. З гэтым, аднак, нельга пагадзіцца, бо, вядома, цыркуляцыя з выкананнем бюджэту няма. Такім чынам, у якім стане бюджэт на самай справе і якія напрамкі бюджэтной палітыкі прадугледжваюцца? Гэта пытанне немагчымае, даслава калі прыняць да ўвагі, што менавіта бюджэтная палітыка з'яўляецца свесасаблівым адлюстраваннем эканамічнай палітыкі ўвогуле.

Так, патрэбнасці ў дадатковых расходах, сапраўды, істотна павялічваюцца магчымасці даходаў. І гэта не менш, за 7 месяцаў у бюджэт рэспублікі паступіла 102,9 мільярда рублёў даходаў, або 51,3 працэнта ад гадавой сумы. Расходная частка бюджэту за гэты перыяд складала 101,7 мільярда, г. зн. перавышэнне даходаў над расходамі складала 1,2 мільярда рублёў.

Разам з тым, дэфіцыт бюджэту, які быў закладзены ў самага пачатку, захоўваецца. Якія бачыцца шляхі скарачэння дэфіцыту? Гэта, найперш, устанавленне найбольшага рэжыму эканоміі ў расходаванні бюджэтных сродкаў; паступова адышоў ад бюджэтнага фінансавання прадпрыемстваў і гаспадарчых арганізацый, якія свае расходы абавязаны ажыццяўляць за кошт уласных сродкаў, а пры іх недахопе — прыцягваць крэдыты банкаў; максімальна магчымае скарачэнне ваенных расходаў. Вядома, што

Рэспубліка Беларусь прытрымліваецца мірнага суіснавання з усімі дзяржавамі, стаіць на пазіцыях бяз'ядзернай зоны, і нам абсалютна не патрэбны вялікі ваенныя расходы. Колькасць узброеных сіл намечана дасягнуць да 0,5—0,6 працэнта ад колькасці насельніцтва.

Эканамічныя цяжкасці, характэрныя для рэспублікі цяпер, у сувязі з пераходам да рыначных адносін, з'яўляюцца неабходнасцю пэўнага перагляду бюджэтной палітыкі ў галіне фінансавання асобных расходаў. Так, прадугледжваецца значнае скарачэнне датацый з бюджэту, вылучаемых чыпер на хлеб, малочныя прадукты, мяса, цукар, асобныя віды камунальных паслуг, на гарадскі транспарт і некаторыя іншыя. Далейшы напрамак — паступовае ўвядзенне свабодных цэн на ўказаныя прадукты і віды паслуг, а вызваленне бюджэтных сродкаў належыць пераарыентаваць на павелічэнне выплаты насельніцтву — заробтнай пла-

ты, пенсій і дапамог. Устаноўленне свабодных цэн на прадукты харчавання з пэўнай ліквіднасцю іх абмежавання, бюспрачна, павялічыць зацікаўленасць калгасцаў і саўгасцаў, іншых вытворцаў сельскагаспадарчых прадукцый ў павелічэнні выпуску гэтых прадуктаў і, у сваю чаргу, дазволіць скараціць субсідыйны бюджэт. Варта адзначыць і актуальнасць прапановы, вызначаных прадстаўніцтвам Міжнароднага валютнага фонду, аб увядзенні спецыяльных талонаў на асобныя прадукты з укараненнем колькасці тавару, які адпускаецца на льготных умовах, зыходзячы з узроўню спажывання найбольш забеспечаных слаёў.

Дарчы, становішча рэспублікі некалькі ўскладняецца тым, што развіццё макразэканамічных умоў у ёй стрымліваецца значным павышэннем цэн на ўважлівыя сыравіныя рэсурсы. Гэта патрабуе шматвартасці рэалізацыі, карэкціруючых мер і г. д.

Значна пгоршыць фінансавое становішча неабходнасць ажыццяўлення вялікіх расходаў на мерапрыемствы па ліквідацыі выніку аварыі на Чарнобыльскай АЭС. Калі ў мінулыя гады на гэтыя мэты выкарыстоўваліся сродкі саюзнага бюджэту, гэта значыць у нейкай меры

удзельнічала кожная рэспубліка былога Саюза, то цяпер расходы поўнасьцю ляглі на наш бюджэт і складаюць амаль чвэрць яго аб'ёму. У гэтых умовах для таго, каб забяспечыць захаванне гранічнага размеру дэфіцыту, рэспубліка была вымушана ўвесці дадатковыя мэтанавязаныя падаткі — 18 працэнтаў ад фонду аплаты працы прадпрыемстваў і гаспадарчых арганізацый. Без гэтага падатку не абыйсся і неда-ток, а разам з тым і асобныя пункты карныя падаткі праграмы варты ўдзельнічаць з тым, каб расходаваць бюджэтыныя сродкі больш мэтанакіравана.

Адным з асноўных напрамкаў выкарыстання бюджэтных асцягаванняў з'яўляюцца інвестыцыі на правядзенне канверсіі былых саюзнага прадпрыемстваў з мэтай паскарэння іх пераарыентацыі на патрэбы рэспублікі, а таксама падтрымкі прадпрыемстваў і арганізацый сферы абслугоўвання насельніцтва (гарадскі грамадскі транспарт, прадстаўленне камунальных і бытавых паслуг, асобныя віды жыллёва-бытавых паслуг і інш.). Неабходнасць дэталёва ўважлівага выпадку абумоўлена істотным змяненнем негатыўна з'яўляюцца пераходнага рэформы.

А што датычыцца дзяржаў-

ных інвестыцый на новае будаванне і рэканструкцыю прадпрыемстваў, то яны будуць прадстаўляць строга абмежаваную колу суб'ектаў, якія ў бліжэйшым час павінны вызначыць рыначную структуру.

Варта адзначыць: ахвотна ў паласавацца за кошт бюджэтнага каравана, розных прасіе-каў фінансавай дапамогі як было шмат, так і цяпер. Цяпер гэтыя прасіе-каў павялічыліся, і калі задаволіць усе просьбы, можна сапраўды агуль-нае бюджэт. Але падобная практыка з'яўляецца, і на меры правядзення эканамічных рэформ як размер дзяржаўных датацый, так і напрамкі іх выкарыстання будуць скарачацца. У гэтых адносінах ужо сёння зроблены некаторыя захады. Замест датацый дзяржаўным арганам расшыраецца практыка прадстаўлення бюджэтных пазык на невялікіх тэрмінах. Скарачэнне датацый, а ў перспектыве — поўнае адмаўленне ад іх будзе адбывацца адначасова з нарастаннем працэсу прыватызавання. Гэтаму будзе садзейнічаць далейшая лібералізацыя цэн, якая прадугледжвае мінімальную колькасць прадукцыі, рэалізаванай па фіксаваных цэнах, а таксама дэманалізацыя вытворчых і размеркавальных дзейнасці. Адна з найважнейшых навінаў праблем — забеспячэнне перытэту цэн на сельскагаспадарчую і прамысловую прадукцыю. Гэтаму павінна дапамагчы дэкларацыя цэн на тавары, паслугі, на якіх гаспадарчых суб'ектах займаюцца маюцца, становішча на рынку.

У гэтым годзе ў сувязі з пераўтварэннем дзяржпрадпры-

емстваў у акцыянерныя таварыствы плануецца выпуск акцый на 2,6 мільярда рублёў. Прадугледжваецца надаць статус каштоўнага папер прыватна-застаўным чэкам, якімі будуць надзяляцца жыхары рэспублікі для выкупу дзяржаўнай маёмасці. Каштоўныя паперы — гэта, па сутнасці, невычэрпная крыніца павышэння бюджэту за кошт грашовых сродкаў грамадзян і юрыдычных асоб, і выдана гэты аб'ём абсалютна бакам. Дарэчы, зыходзячы з неабходнасці прыняцця на сабе адпаведнай часткі ўнутранага даўгу былога Саюза, урад рэспублікі прадугледжвае ажыццявіць канверсію саюзнага каштоўнага паперу ў даўгавы абавязальнік Рэспублікі Беларусь.

Тэматычны таварна-сыравінны дэфіцыт, нягледзячы на канверсію валюты, дыктуюць пэўную палітыку ў галіне знешнеэканамічнай дзейнасці. Гэта садзейнічае эксперту і знаходжанне іншых магчымасцей максімальна валютнай вы-ручкі, рацыяналізацыі ўвогу-лі скарачэнне расходаў валютных сродкаў на імпарт, ажыццяўленне мер па змяшчэнню імпарту.

Адна з цэнтральных задач — далейшае ўдасканаленне падатковай палітыкі, паступовае правядзенне сістэмы падаткаабкладання ў адпаведнасць з патрабаваннямі рыначнай эканоміі і прынятай міжнароднай практыкай. Вядома, спатрэбіцца ўніфікацыя ставак падаткааб-кладання, скарачэнне кола па-датковых ільгот.

М. СЯХОНЧЫК,
намесні начальнік Бю-
джэтнага ўпраўлення Міні-
стэрства фінансаў рэспублікі.

КОСМАС ДАЛЕКІ І БЛІЗКІ

НЕ МОДЗЕ ДАНА- МАРЫ!

...Актава зала Расійскай акадэміі кіравання. Урачыстае адкрыццё V Міжнароднага канферэнцыі юных касманаўтаў. Дзяржаўны сцяг Рэспублікі Беларусь уносіць фіналіст Міжнароднага конкурсу «Разам да Марса» Віццяслава Ірына Літвінава...

Запуск першага штучнага спадарожніка Зямлі, палёт у космас Юрыя Гагарына абудзілі ў моладзі вельмі глыбокія цікавасці да тэмы. У Беларусі былі створаны дзясяткі касмічных музеяў, клубы і гурткі юных астраномаў, касманаўтаў, ракетамадэлістаў. Талды здавалася, што колькасць іх будзе ўзростае са расай.

На жаль, мы памыліліся і тут. Вучоныя і педагогі ўжо даўно адзначылі, рэзкае падзенне інтарэсу ў школьнай і студэнцкай не толькі да астраноміі і касманаўтыкі, але і да навукаў і тэхнікі наогул. Сяньбіла заклапочаныя тым, што сфера інтарэсу маладых людзей перамясцілася ад вучбы, тэхнічнай ці мастацкай творчасці ў галіну «бадзёжнага» баўлення часу. Згладзіліся, та-кое становішча не можа не хваляваць.

Аднак на ўсё ёсць свае прычыны. З чаго пачынаецца з-хваленне навукаў і тэхнікі? З цікавай цацкі, кнігі, кіна-фільма ці тэлеперадачы, з пер-шага самастойнага пабудаванага мадэлі, з уроку прыродазнаў-ства ў школе, праведзенага са-праўднага лекцыі. Толькі вось дзе гэтыя цацкі ці канст-руктары? Дзе навукова-папу-лярныя кнігі і тэлеперадачы? Забеспячэнне школ і вучэль-нішчаў нагляднымі, тэхнічнымі сродкамі навукаў, гурткамі і клубамі — матэрыяламі і да-талымі даследчымі заста-валася і застаецца (у тым ліку з-за страшэнных цэн) на ўзроўні 30-х гадоў. Я ўжо не гавару пра камп'ютэрныя гуль-ні, вучэбныя відэапраграмы, кадравыя праблемы ў галіне дэзіяў тэхнічнай творчасці — хто сёння і колькі рыхтуе та-кіх педагогаў?

А цяпер паглядзіце на афі-шыя кінатэатраў, у якіх іль-лізавалі і сёння? Масавыя камп'ютэрныя нашых дзе-цей заняты каператывам і маладзёжнымі цэнтрамі, якія прапануюць (за дапамогай той тэхнікі, якой яны і не хапае школам і вучэльнічам) хутчэй «выцігнуць кудравы з золата».

Не скаржы, што многія стан-цыі юных тэхнікаў (праўда, цяпер яны называюцца «цэн-трамі дзіцячай тэхнічнай твор-часці») знаходзяцца ў непра-стасяных памяшканнях, а клубы і гурткі туляцца (па-куль іх яшчэ не выселілі) ў падвалах ці паўпадвальных памяшканнях. Закрывыў Гомельскі планетарый — яго ўнікальная апаратура, тысячы слайдаў валюты ў падвал. У гэтых становішчах апыну-цца Мінскі планетарый, які пе-радаў і? Палацу дзяцей і моладзі. Ледаз лішч адзіны ў рэспубліцы школьны плане-тарый у Віцебску. Ішчы гор-шыя справы ў школах, вуч-лішчах, тэхнікумах, дзе гурткі навукова-тэхнічнай творчасці можна пералічыць па пальцах!

І гэта ва ўсёй рэспубліцы! У Беларусі адзіны навука-на-вукаўны ўстанова, дзе дзеці па-спраўдному могуць займацца навукай і тэхнікай. А ў выні-ку нават у «прэстыжныя» тэх-нічныя ВНУ даводзіцца не ад-біраць, а набіраць студэнтаў.

Група вучоных, педагогаў, кіраўнікоў клубу і гурткаў на-вукова-тэхнічнай творчасці на рэспубліканскай навукова-практычнай канферэнцыі, што на-даўна адбылася ў Мінску па гэтай праблематыцы, вынесла на абмеркаванне прапанову аб

стварэнні маладзёжнага астра-касічнага таварыства Белару-сі. На думку ініцыятараў (у ліку якіх быў і аўтар гэтага артыкула), БЕЛКАТ павінна аб'яднаць усіх навучнікаў і студэнтаў рэспублікі, якія ці-кавацца фізікай, астраноміяй і касманаўтыкай, а таксама кан-струаваннем, мадэліраваннем і макетаваннем адпаведна гэтым напрамкам.

Адзначу, што ідэя мае пад сабой аўсім рэальную асно-ву — сотні маладых людзей у рэспубліцы (нягледзячы на тыя цяжкасці, пра якія гавары-ліся, а таксама на адсутнасць у Беларусі касмадромаў і астранамічных абсерваторыяў) жываюць у астранамічных клубках і гуртках, якія кіру-юць афіцыйна вядомыя педагогі, як Я. Чаркоўскі, К. Цыркуць і В. Трыбіс у Мінску, В. Сізоў у Барысаві, Ю. Асічанка ў Брэсце, М. Астапюк у Магі-лёўскай вобласці. 18 чалавек вучацца ў заававай аэракас-мічнай школе пры Маскоўскім фізіка-тэхнічным інстытуце.

У Гомелі пры падтрымцы абласнога ўпраўлення адука-цыі на базе Вышэйшага пра-фесійнага вучылішча машына-будавання года назав створаны маладзёжны навука-ва-тэхнічны цэнтр (МНТЦ). Цяпер тут адкрыта выстава-чая зала, у якой прадстаўле-ны макеты авіяцыйных і ракет-на-касічных тэхнікі, фатагра-фіі (у тым ліку і з аўтарства-мі касманаўтаў), цікавыя ўстаноўкі і фізічныя дэман-страцыі, уключаючы маятнік Фуко. У відэазале — «касманыры» — можна паглядзець слайды і відэафільмы па фізіцы, астрано-міі і касманаўтыцы. Важна, што МНТЦ адкрыты не толькі для навучнікаў ВПМ машына-будавання, але і для ўсіх школьнікаў горада.

Прадстаўнікі Гомельскага МНТЦ павялілі ў Зорным гара-дзку і Цэнтры падрыхтоўкі касманаўтаў імя Ю. Гагарына, наведвалі Падмаскоўны цэнтр кіравання палётамі, спецыя-лісты якога разам з калегамі НВА «Энергія» імя С. Карале-ва апрабавалі выдатны падару-нак вучылішча. Гэта звысненне ў Віцебску «Урок з космасу» палётаў імя ўпершыню ў СНД былі паказаны на Гомельскаму тэлебачанні ў перадачы «За-прашаем у... космас», якія ўжо сталі традыцыйнымі.

Сур'ёзны вопыт астранамі-чнай адукацыі, які засноўвае самай пільнай увагі, набыты ў Віцебску, дзе шмат гадоў пра-це талентаўны педагог Г. Го-лубеў. Яго выхаванцы з гурт-ка «Геліас» не раз з гонарам прадстаўлялі Беларусь у між-рэспубліканскіх і міжнарод-ных конкурсах. А Ірына Літ-вінава павяліла ў ШЭА — як фіналіст конкурсу «Разам да Марса» Заўважце: з СНД туды заправілі толькі тры чалавекі!

Беларусь атрымала астра-намічнае запіраванне на VI Між-народную канферэнцыю юных касманаўтаў, якая адбудзецца ў наступным годзе ў Паўдні-вай Карэі. Значыцца, рачы-наць рыхтавацца да паводзі-траба ўжо цяпер, каб на кан-ферэнцыі прадстаўляць рэспу-бліку, а не клубы, які гэта бы-ло ў Маскве.

Уладзімір ПАРЫЕНАУ,
кіраўнік дэлегацыі Рэспу-
блікі Беларусь на V Між-
народнай канферэнцыі юных
касманаўтаў.

БЕЛАРУСКИ ДРУК

«МАЛАДОСЦЬ» ЗАСТАЕЦА МАЛАДОЙ І БЕЗ УЧАРАШНЯГА КАМСАМОЛА

Для ўсіх нялёгка быў год, які мы сёння дамаваем, дажы-ваем. А для беларускага дру-ку ён стаў і ўвогуле вельмі цяжкім: многія нашы газеты і часопісы апынуліся раптам на мяжы выжывання.

Узусім трыгучная сітуацыя склалася і ў «Маладосці» — адзіным у рэспубліцы «сто-ўцы» часопісе для моладзі. Нечакана адмовіўся камсамол, альбо Саюз моладзі Беларусі, які ўзяў на сябе ўсю спадчыну надаўняга ЛКСМБ. Адмовіўся ад «Маладосці» і ад некаторых іншых дзіцячых і маладзёжных выданняў. Газета-выдавецкая фірма «Беларусь», што і краві і была створана для таго, каб падтрымліваць, вырабляць і ад-даваць на рынку дзіцячы і маладзёжны друк, прыслава вясною ў рэ-дакцыю паперку, дзе ўсяго тэр-мэна павялічыла, што гэта з чэрвеня месяца г. г. спыняе ўсе фінансавыя-гаспадарчыя раз-лікі з «Маладосцю». А бюро ЦК СМБ нават і спецыяльную пастанову прыняло, і ў выпуску гэтай паставоны даслава: маў-ляў, у сувязі з матэрыяльнымі цяжкасцямі мы ад заснаваль-ніцтва адмаўляемся.

Што заставаўся нам рабіць? Шукаць спонсараў? Смешна! Дзе мы бачылі такога, наро-джанага новымі абставінамі, узадаваў рынкам багачам, які ахвяраваў бы на беларус-кую справу кося бы капейку? Пачаў зарэкацца проста са-сім? Ужо нават думалі, як ат-рымаць мільён, каб потым па-даць пачы выдываць часопіс. Але пэны на паперу, на фарбы, на друкаванне, на дастаўку так узніклі, што выраслі, што на-ша мара засталася толькі ма-раю—што значыць сёння нейкі мільён? Бо нават тады, калі ўсё было тана, «Маладосці» трэба было мець тыраж 200 тысяч экзэмпляраў, каб не быць стратнай.

Зрада СМБ нас уразіла. Пра сваю сітуацыю мы паведа-мілі чытачам: «Дзіўна, звычайна кожная арганізацыя, якая ствараецца ці абнаўляецца, адразу ж спы-няецца зямель і свае сродкі масавай інфармацыі, каб мець уплыў на самыя розныя слаі грамадства. Але абноўлены камсамол рэспублікі з лёгкас-цю нэймараві адмовіўся амаль ад усіх сваіх газет і ча-сопісаў. Саюз моладзі Белару-сі ставіць сабе за мэту выха-вацтва моладзі, але як ён будзе гэта рабіць, не маючы сваіх сродкаў масавай інфармацыі, — невадамы».

Колькі было рэдасці, калі амаль сорак гадоў назад, у 1953 годзе тагачасны лідэр бе-ларускай моладзі, першы сакра-тар ЦК ЛКСМБ, былы наста-ўнік Пётр Міронавіч Машэ-раў у нялёгкай паспяваннай часы знайшоў сродкі і магчы-масць для заснавання часопіса «Маладосць». Для моладзі, для беларускай літаратуры і куль-туры. Для нашай будучыні. А сёння іншы настаўнік і, дарэчы, мовалеў і літаратуразнаўца, А. Фядута, якога Саюз моладзі Беларусі абраў першым сакра-тарам, падтрымлівае маладымі азідаўцамі з новага бою, па-чынае сваю працу з адмаўлен-ня ад маладзёжных і дзіцячых выданняў, па сутнасці распы-раўляючы з імі. Кашчэе, бізнес і камерыя, які першагара-вую ўвагу аддае новым камса-мол, патрэбны, але ж і тут ёсць свае небяспекі: як бы-грам, хлопцы, не застацца з грашамі, але без душы — адпа-ведна, без духоўнасці».

Пакуль што дзяржава, нічо-га не патрабуючы ўзаем, пад-трымлівае «Маладосць», які і ін-шыя беларускія газеты і ча-сопісы. Таму трохі нейкага слу-хаша, калі сёньня абуралася, што, маўляў, Савет Міністраў

Рэспублікі Беларусь, выда-ляючы сродкі, зноў падмае пад сябе ўсё друк, зноў уста-наўлівае над ім свой кантроль. А тое, што без такой дапамо-гі, гэтага друку, не было б, ён бы проста згнінуў, — нікога ўжо не цікавіць. Што ж, такі наш час, і такія нашы клопаты.

«Маладосць» заўсёды імкну-лася і нават у такі расхрыста-ны час імкнуцца да дасканалас-ці і прыстасаванасці. Яна не апы-сцілася да пошчылі, да секс-босаў і да праміўных падо-роў і іншай бульварнай лух-ты. Мы ганарыліся і будзем заўсёды ганарыцца такімі сваі-мі высокімі публікацыямі, як «Старожытнае Беларускае» Мі-колы Ермаловіча, «Споведзе» Ларыся Геніюш, «Дзёнік» Язэпа Драздовіча, іншымі тва-рамі, якія пакінулі выдатны след у беларускай культуры.

І ў новым годзе «Маладосць» будзе імкнуцца захоўваць тую ж чысціню і вышынню, не будзе спакушацца на лёгкія забавы, не будзе дамагацца таннай па-пулярызацыі.

У 1993 годзе спадзяёмся на-друкаваць новыя раздзелы з унікальнай кнігі Міколы Ерма-ловіча «Старожытнае Беларускае».

Чытач, мусіць, заўважыў, што сёння мы пачалі цікавыя публі-кацыі «З архіваў КДБ». Усе надрукавалі матэрыялы са справы Які Купалы, якога аб-вінавачвалі ва ўдзеле ў СББ—Саюзе вызвалення Беларусі.

У новым годзе—новыя публі-кацыі. Гэта і цікавыя публі-кацыі А. Цікавеша пра БНР, аб перагаворах з Пінсудскім і г. д. Гэта і следчая справа Ваўдлава Ластоўскага, і прата-

колы допыту Уладзіміра Ду-боўкі. Асабліва хочацца звяр-нуць увагу чытача на каментар-ы, якія падаюцца ў канцы кожнай публікацыі: там вельмі поўныя і, можа, самыя даклад-ныя звесткі пра тых, аб кім ідзе гаворка ў матэрыялах.

Будзе і надалей працягвацца публікацыя Мікасы Чарняўска-га «Гісторыя Беларусі ў ілю-страцыях». «Маладосць» надру-куе лепшыя творы як мала-дзёшых, так і старэйшых літа-ратараў — Івана Шамкіна і Алеся Наварыча, Уладзіміра Дамашэвіча і Анатоля Казлова, Анатоля Сыма, Андрэя Федар-чыка, Адама Глобуса, Барыса Патрычэвіча і інш. У кожным ну-мере мы будзем друкаваць па-добны «Успрыму» ў «Маладос-ці» — пачытаць і прачытаць дэ-бютныя маладых аўтараў.

Пэты год выдадзена «Біблія-тэка «Маладосці». Гэта 12 кні-жак на год. Колькі першых зборнікаў маладых літаратараў за гэты час пачыла свет! Колькі пачатковаў прынялі па «Маладосцю» кніжках у Саюз пісьменнікаў Беларусі!

У новым годзе выйдзе пер-шыя кніжкі Віцусы Мудрова, Марыі Панковай, Уладзіміра Міхона, Леры Сым, Міколы Ан-танюскага, Кацярыны Машко-вай і інш.

Хацелася б, каб, не звязаю-чы на цэны, якія так непажа-дана выраслі і ўскладнілі пад-пісную кампанію, нашы паста-янныя чытачы не адмовіліся ад нас.

Яна СІПАКОУ,
адказны сакратар часопіса
«Маладосць».

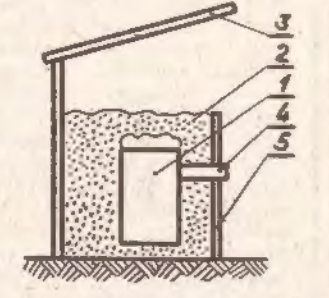
На ўсіх выпадках нагадаем нашым чытачам: дадатковыя: Часопіс «Маладосць», індекс: 74957. Падпісныя цэны: на 1 месяц—8 руб., на паўгода — 46 руб. Бібліятэка часопіса «Маладосць», індекс: 74821. Падпісныя цэны: на 1 месяц—6 руб., на паўгода—36 руб.

Мядовае зімоўе

Хутка лістапад, у пчалароў новы клопат: перанос вулляў у ішнішнік, падполі, лазы, пуні і іншыя шхіны месцы, дзе 150 дзён і 150 каваў давадзецца сядзець крылатым сібрам, не вы-лятаючы на волю.

Можна зрабіць просты наваз з дошак — яго можна зрабіць любы чалавек. Пад навазам (3) устаноўлены ў рад вулляў (1) на адлеглас-ці 30—40 см адзін ад друго-га. Можна іх ставіць і бліжэй. Перад вуллямі сцен-ка (5) з такіх жа дошак з квадратнымі прапіламі суб-раць кожнага верхняга лят-ка. У гэтыя прапілы ўстаў-лены драўляныя трубы — калідорычкі (4) даўжынёй 10 см, шырынёй 15 см. Ад-ным канцом гэтыя трубы ўтыкаюцца ў корпус вулля, у тое месца, дзе верхні лят-ок дыяметрам 2,5 см; дру-гім скрозь сценку выходзіць наверх на паўднёвы бок. Зварыце ўвагу — гэта вельмі важна: абавязкова на поўдзень. Ніжнія ляткі закрыты наглуха.

У лютым у асобныя дні бывае цёпла, і тыя пчолы, якія не хапае цярплівасці, выходзяць у прагарты сон-цам калідор і апырляюцца. Асабліва часта гэта даво-дзіцца рабіць старым пчо-лам. Калі б не было тако-га калідорчыка, пчолы ап-раўляліся б у тунэль да са-соў, што пагражае пано-сам і рбелю сям'і. Прапа-нуемы спосаб зімоўкі пая-

лізым пачалам не прані-куць. На выпадак моцных вятроў са снегамідам пра-дугледжаны накрывкі з ДВП на адным канцы, каб шыцільна закрывалі трубу. Усе вулля з сценкай пад навазам зачынены сухім пі-лавінем (2). Зверху, каб яго не раздуваў вецер, накі-нуць стары брыкет. Замест пілавіня прастору паміж вуллямі можна запоўніць нарэзанай сухой саломай,

стружкам, старым сухім лісьцем з сада — усе гэтыя матэрыялы даступныя кожнаму. Самы просты наваз можна зрабіць з алоўкаў, без вялікіх затрат. Аднак неабходнасць у тэрмааргу-ліцы, абгаравальніках, зніж-кае небяспека пажару (бо тэрмааргулітар і аб-гаравальнікі пажарабес-печныя).

Кожны пчалар, які ішчы не вырашыў, дзе будзе зі-

маваць яго вулля, няхай прыслухаецца да нашай парады, шкадаваць не да-вадзецца: пчолы з зімоўкі выйдучь здаровыя, хутка нарошчваюць моц сям'і і клеша Вароа — гэты бач сучаснага пчаларства — на ўмовах такой зімоўкі амаль не размяжваюцца. Вядзе, таму, што няма лішніх віль-гаты і пчолы, заўсёды све-жэ паветра ў сям'і пчол, як, скажам, у пчол, што зі-муюць у падполлі.

ХАТНІЯ НАРЫХТОУКІ

Квасім капусту

У старажытных рэцэптах спецыяльна падкрэслівана, што хрускуту капусту можна атрымаць, калі нарыхтоўваць яе ў час маладзёжкі, і, між іншым, знаёды сцвярджаюць, што такая рэкамендацыя — нешта большае за жарт. Так ці інакш — вось некалькі рэкамендацый па яе прыгатаванню.

Не перапрацоўваеце ка-пусту вялікую, рыхлую, пад-марожаную. Стружка (3—5 мм шырынёй) павінна быць па магчымасці аднароднай. Соль да капусты дабаў-ляюць з разліку 2—2,5 кг на 100 кг капусты — не больш і не менш.

Можна дадаць яблык, журавін ці брусніцы — да 5

